

”مەن باستان - اياق شىنچياڭنىڭ قۇربلىسنا، دامۋىنا كوڭىل بولپ كەلەمىن“

_____ باس شۋجى شي جىنپىڭنىڭ شىنچياڭدا قىزمەت تەكسەرگەندىكى جونىندە ەستىلىك

(باسى 1 - بەتتە)

اناردىڭ دائىندەي نىغىز ۇيىسۇ

شىنچياڭدا قىزمەت تەكسەرۇدىڭ ىبىرىنىشى بەكەتتى داڭھقتى توڭگىرەستىڭ ۋاداستۇر مەن ايقىن ىبىلىم بەرۇ ەرەكشەلىگىننە يە شىنچياڭ داشۇەسى بولدى.

داشۇەنىڭ مەكتەپ تارىخى ساراينىدا بولاشاقتىڭ كەلبەتىن كەسكىندەگەن قۇندى تارىخى مائەريالدار ساقталعان. «پويانغا جىلە ـ مارداعى» يۇي شېۋسۇڭ كەزىندە وسى جەردە مەكتەپ باستىعى بولغان، «نىتىماقتى، قاربالاس، قاراپايىم، جالندى بولۇ» سىندى مەكتەپ ۋئالمىي يان - انداعى جۇڭگو خالقنىڭ جاپون شاپقىنىشلارنىا قارسى تۇرۇ اسكەرى - ساياىسى داشۇەسىنىڭ مەكتەپ تالىمىنەن باستاۋ العان. مەكتەپ تارىخى ساراين دا ۋاڭ جىن جياڭجۇن جاس جاۋنىڭىەرلەردى باستاپ، ىبىر كەرپىش - ىبىر كەرپىشتەن قالاپ تۇرغىزان.

باس شۇجى مەكتەپ ۋانىنىڭ كورسەتىلم تاقاتسانىڭ دىندىنا تۇرىپ، ىبىر ۋازىپ - ىبىر ارىپتەن تاپتەشئەي ۇڭىلدى.

«ۇلتىتىڭ ئاعدىرى يىغمىزا ارتىلدى، قۇلىشنى، كەشكىپە...» وتان مەن وتياسىنىڭ بەينەت پەن زەينەتتى بىرگە كورۇي مەكتەپ قۇرىلغان العاشقى كەزدەن - اق قان تامىرعا ىسگىدى.

2014 - جىلعى 2 - رەتكى ورتالقنىڭ شىنچياڭ قىزمەتى جونىندەگى اڭگىمە ماجىلىسىندە باىاس شۇجى شي جىنىپڭ ايقىن پوزىتىيامەن «جۇڭخۇا ۇلتى ورتاق تۇلعا تانىمىن بەرىك ورناتۇدى» العا قويدى، بۇل جاڭا داۋىردەگى پارتيانىڭ ۇلت قىزمەتىنىڭ ارقاۋىنا اينالدى.

جاسىل جەلەك جامىلغان مەكتەپ اۋلاسىندا باىاس شۇجى ماركسىزم شۇەيۋاننىىڭ «جۇڭخۇا ۇلتى ورتاق تۇلعا تانىمىن بەرىك ورناتۇدى زەرەتتەۋ بازاسىنا» كىردى.

وقتىشۇى - وقۇشىلار تالقى ورسىتەتىپ، سىرتقا شىىعەپ تەكسەرۇ - زەرەتتەۋ جۇرگىزۇدە باستان كەشكەندەرى جايلى قىزۇ نىتامەن وي ىبولسىپ جاتتى.

قۇمىل كەستەشلىگىندە بىتىراندى شاعىن شەبەرئانلارلارن سەل - بەستىك كويپەراتىۋى قۇرىلدى؛ قارامايىلىڭ ورىستە مال سونڭىندا جۇرەتىن مالشلىارى دا وسى زامانىعى كاسىپورىنغا قىدام تاستادى...

باس شۇجى شي جىنىپڭ دەن قويا تىڭدادى.

”ۋار جىلعى تەكسەرۇ - زەرەتتەۋ امالياتىندا قانداي ناتيچە قالپە - تاستىراسىزدار“؟ - دەپ سۇرادى باىاس شۇجى كوپىشلىكتەن ئىقلاستى تۇردە.

”ۋان - كۇيىنە بار ۇلتىنىڭ يۇپتايان سازى قوبىقان ۇن“ دەپ جاۋاپ بەردى وقتىشۇى - وقۇشىلار جاپا - تارماعاي. جايلاۋدامى كىيز ۇيلىر، اۋىل - قىستاقتاى سالىقن ۇيلىر، قالا - قالاشقان بويى كوتەرگىز عىهارات ۇيلىر، يدەيا - كوزقاراس، مادەنيەت ۇستانىمى، ۇندىبرىس - تۇرمىس ۋئاسىلى وسىزاماندانۇعا بىرگە قىدام تاستادى. قانشاما شەت - شالعاي تاۋ قىستاعى دا وتان وزگەرسىنىڭ تامىر ۇلۇ - پىلىن سەزىنۇدە.

”لەلمىز _____ ىبىر تۇتاس كوپ ۇلتتى مەملەكەت، جۇڭخۇا ۇل - تىنىڭ كوپ نەگىزدى ىبىر تۇلعالى ەلمىزدىڭ كورنەكتى ىبىر ەرەك - شەلكى. سوندىقتان مەن ونى سۇرەتتەۋگە ۋاناردىڭ ۋدانىن‘ ارنىاي قولىداندىم“.

پارتىانىڭ 100 جىلدىق ساپارىنا قايبىرىلا قاراساق، پارتىانىڭ ۇلت قىزمەتىندە قول جەتكىزگەن ەڭ ۇلكەن تابىسى ۇلت ماسەلىسىن شەشۇدىڭ جۇڭخوسا دۇرىس جولىمەن ىمجۇرۇ بولدى. وقتىشۇى - وقۇشىلار قىلغان قانداغى جانارىنا قاراپ تۇرىپ، باىاس شۇجى شي جىنىپڭ ىسوز تىبەگىن اعىتتى:

”تەكسەرۇ - زەرەتتەۋ ارقىلى ىبىز ىبىر ۇتۇرلى سەنىم ورناتۇد - مىز كەرەك. ىبىزدىڭ ۇلت نازاريامىز جانە ساپاساتىمىز جاقسى، جا - رامدى، مىزعىمايدى. ۇلتتارى ۇلى نىتىماقتى جۇڭگونىڭ قاشاندا العان بىتىنن قايتىپاي جەڭسىكە جەتەتىندىكى ىسوزسىز، نۇرلى بولا - شاعى بولاتىندىعى ىسوزسىز. ىبىز، ىسوز جوق، قازىرىكدەي اسا تا - ماشا جاعايدىي ايرىقشا قاستىەرلەۋىمىز كەرەك“.

عاسىرلىق ۇلى ىس وقۇ - اعارتۇدى نەگىز ەتەدى. ادام تارىپپەلەۋ - دىڭ ۇتۇبرىلى تەتگى _____ ىمورال ورناتۇ.

باس شۇجى شي جىنىپڭ وقۇلىقتاردى، تارىخىمالىق ەڭجەكتەر - دى ىبىر - بىردەن ەڭجەپى - تەڭجەپىلى پاراقتاپ، تەرەڭ تولعالسى - پەن بىلاي دەدى:

مىنانى، ىسوز جوق، باىسا دارىپتەۋىمىز كەرەك: ۋار ۇلتنىڭ تاە - دىرى قاشاندا جۇڭخۇا ۇلتىنىڭ جالىي تۇلعالىق ئاعدىرىمەن نىغىز بايلانسىپ جاتادى، جۇڭخۇا وركەنىيەتى _____ شىنچياڭدامى ۋار ۇلت مادەنيەتىنىڭ ۇتۇپ تامىرى. مۇنى ايقىن ۇتۇسىندىرۇ تەك عانا قاراپ - يىم تانىم ماسەلىسى مەمەس، قايتا جۇڭخۇا ۇلتى ورتاق تۇلعا تانىمىن بەرىك ورناتۇعا ساپاتىن كەلەلى ساپاسى ماسەلە“.

”ىمورال ورناتۇدا نە ورناتۇ كەرەك؟ سوتسىيالىستىك ىبىلىم بەرۇ بەتالىسىنا تابىدى بولپ، اىحلاق، اقىل - وي، دەنە، ەستەنىە - كا، ەڭبەك جاعىمان جان - جاقىي دامىعان سوتسىيالىزىمنىڭ قۇرىلىس - شىلارى ىبىز ىرباسارلاردىن باۋلۇ، وقتىشۇى - وقۇشىلاردىڭ ۇلى وتاندى، جۇڭخۇا ۇلتىن، جۇڭخۇا مادەنيەتىن، جۇڭگو كومەۋىنىستىك پارتياسىن، جۇڭخوسا سوتسىيالىزمىدى شىنايى مويىنداۋىن كۇشەيتۇ كەرەك“.

”مەن قاي جەرگە بارسام دا جاستارعا كوڭىل بولەمىن. وقۇشىلار، سەنىدەر شالقىغان زاماندا تۇپ، شالقىغان زامان قۇشاعىن - دا جاساپ جاتىرسىڭدار، جاقسى قۇلىشىنى، جاقسى سىتەپ، شىن ما - نىندە مەملەكەتكە پايدالى دارىندىلارلارن بولىڭدار!“

ۋار ۇلتنىڭ ئاڭداۋلى مادەنيەتىنىڭ ۇۋان بۇلاعىنىڭ جىينالۇنىان قالىپتاسقان

7 - ايدىڭ 13 - كۇنى تۇستەن بۇرىن باىاس شۇجى شي جىنىپڭ شىنچياڭ ۇيعۇر اۋتونوميالى رايونىدىق مۇراجايغا قىدام تاستادى.

حان داۋىرىندەگى ”سىحفىقۇ ىمورى“ باتسى وڭىردە اسكەرلەردىڭ ەگىن سالىپ، شەكارا كۇزەتۇنىڭ باستالۇنىا ايعاق بولسا؛ تاڭ داۋىرىندەگى ”وتكەلدەن ۇتۇت جولىحاتى“ باتسى ۇوڭىردىڭ ورتا جازىقىەن بارىس - كەلىسىن دالەلدەگەن؛ جوڭغار بۇلىگىن نىنىشتاندىرىۋدامى ويىما جازۇلى نىلە قۇلىپتاسىنداعى الامشى جازۇلار ۇشۇباىسىز شىندىقتى كەستەلەگەن. باىاس شۇجى ىبىر - بىردەن، ىبىر - ىبىر پاراقتان بايىيەن ۇڭىلىپ، وي جۇگرتتى. جۇڭخۇا وركەنىيەتى شۇعئالى، تەلەگىي وركەنىيەت، مادەنيەتتى شىنايى مويىنداۋ _____ ەڭ تەرەڭ قاباتتاعى شىنايى مويىنداۋ. 3 - رەتكى ورتالقنىڭ شىنچياڭ قىزمەتى جونىندەگى اڭگىمە ماجىلىسىندە باىاس شۇجى شي جىنىپڭ ”شىنچياڭدى مادەنيەتپەن نارلەندىرۇ“، ”ساپاسى جاققان شىنايى مويىنداۋ، خالىق تىلەگىنىڭ قالاۋ - قالاماۋ ماسەلىسىن تۇبىرىنەن، شىنايى شەشۇ كەرەك“ دەپ اتاپ كوسەتتى. ”شىنچياڭدى مادەنيەتپەن نارلەندىرىۇدە شىىعسىقا قاراۋ كەرەك يە، الدە باتسىقا قاراۋ كەرەك پە دەگەن ماسەلىسىن ەڭ الدىمەن شەشۇ كەرەك“.

شىىعسىقا قاراساق، 5000 جىلدان اساتىن وركەنىيەت اسىلى قۇلاشنى كەڭگە جايغان كەسەك خىكيايانىڭ سىرىن اشادى. كورمە زالىندا باىاس شۇجى شي جىنىپڭ تەرەڭ اسەر الدى: ”جۇڭخۇا وركەنىيەتى كەنىشى دە شۇرايلى وركەنىيەت، ارىدان جالغاسقان، ۋار ۇلتىنىڭ تاىڭداۋلى مادەنيەتىنىڭ ۇۋان بۇلاعىنىڭ جىينالۇنىان قالىپتاسقان. ىبىز شىنچياڭ تارىخىن جاقسىلاپ زەرەتتەۋىمىز، شىنچياڭ تارىخىنىڭ جۇڭخۇا ۇلتىنىڭ اراسىۋى بارىسىندا قالىپتاسقان تارىخ ەكەندىگىن شىن مانىندە تانىپ جەتۇمىز، ىسويتىپ، جۇڭخۇا ۇلتىنىڭ كوپ نەگىزدى ىبىر تۇلعالىن اناعۇرلم پارمەندى تۇردە دالەلدەۋىمىز كەرەك“.

دۇرىس مەملەكەت كوزقاراسىن، تارىخ كوزقاراسىن، ۇلت كوزقاراسىن، مادەنيەت كوزقاراسىن، ەدىن كوزقاراسىن ورناتۇدا مادەنيەت ارقىلى يالندىرىپ، مادەنيەت ارقىلى سومداۋ كەرەك.

مۇراجاي شىندە ۇلتتىق ەپوس «ماناس» ايتۇ نەرى كورسەتىلىپ جاتتى. مۇزىكا ۇنى كوتەرىلىپ، بويدى جىگەرلى، اسەرلى اۋەن بىلەدى. ۇرپاقتان - ۇرپاققا جالغاسقان «ماناسى» «كەسەرمىەن»، «جائغەرمەن» قاتار اتالاتىن، لەلمىز از ۇلتتارىنىڭ 3 ۇلكەن ەپوسىنىڭ ىبرى، باتىرعا ماداق ايتاتىن كىلىسىالىق تۇنىدى.

”دال ورتادا وتىرغان «ماناستى» جالغاستىرۇشى 57 جاستاعى مالشى جاننۇر دەى.

”قاناشا ۇزاق ايتۇعا بولادى“؟ ۇزبەيى ايتىلىپ جاتقان ەپوستى تاماشالاعان باىاس شۇجى كۇلىمىسرەپ ودان سۇرادى.

”ىبىر كۇن، ىبىر ۇتۇن ايتىسا دا تاۋسىلمايدى“.

جاننۇردىڭ جاۋابىن ەستىپ، وسى ونەردى 3 جاسنان ۇيرەنە باستاعان جانىنداعى شاكىرتى ونداي بولا الماعانىنا ۇيالىپ: ”مەن تەك 60 مىنۇت قانا ايتا الامىن“، - دەدى.

”ول دا ۇغاي مەمس!“ - دەدى باىاس شۇجى 14 جاستاعى وسى وسىپىرىمگە ئىقلاسىپەن قاراپ، - ”جاس بۇنىدى وتە جاقسى تارىپپەلەۋ كەرەك، بەىز ايتتىق مادەنيەت مۇرالارىن قورعاۋدى، جالغاستىرۇدى اناعۇرلم ويداعىداي كۇشەيتىپ، ۋار ۇلتىنىڭ تاڭداۋلى ۋداستۇرلى مادەنيەتىن اسقاقتاتۇ. ساۋلەلدەندىرۇ كەرەك“.

”سىزدەر باىسقا قىيىشلىقتارعا جولتىڭىىڭىز دار ما“؟

”مەن بۇكىل دۇنيە ىمجۇزىنىڭ «ماناستى» بىلۇنە، تانۇنىا مۇمكىندىك جاساسام دەيىمىن“، - دەدى جاننۇر جانارىنان ارمان وتى ۇشقىنداپ.

”كۇللى دۇنيە جۇزىنە تاراتۇ كەرەك. ولار از ۇلتتارعا ىتان ۋارى جۇڭخۇا ۇلتى مادەنيەتىنىڭ اسىل قازىناسىنىڭ قىبباتتى بايلعى. جۇڭخۇا مادەنيەتتى دۇنيە ىمجۇزى مادەنيەتىمەن اناعۇرلم ويداعىداي اۋىس - كۇيىسى جاساسىپ، ۇزارا ۇلگى اۋى كەرەك. پارتيا ورتالق كومىتەتى بۇل قىزمەتكە ىمان بەرەدى جانە قولداۋ كورسەتەدى“.

يازىعول بايىرىى قالاسى تاڭ ەداۋىرىنىڭ العاشقى كەزىندە باتىس ۇوڭىردى باىسقاراتىن ەڭ جوعارى قۇرىلم انشى باىسقاقتى تۇرغان جەر، ”شىنچياڭنىڭ جەلەلدەن بەرى ەلمىزدىڭ ايرىلماس ىبىر بولىگى جانە كوپ ۇلت شوغىرلى قونىستانعان ۇوڭىر ەكەندىگىنىڭ“ پارمەندى دالەلى.

7 - ايدىڭ 14 - كۇنى تۇستەن كەيىن 40 سەئەتسىي گرادۇستىق جوعارى تەمپەراتۇرادا باىاس شۇجى شي جىنىپڭ ورتالق داڭھلىدى بويلاپ، بوسالىق قاراۋىلجانغا كىرىپ، قالاعا ەندى.

قالا قامالى، كوشلەر، بۇتخانا، بازار، ۇكىمەت وركانى، شەبەرئانا، تۇرعىن ۇيلىر، مۇجىلغان داۋال، كەتىلگەن قايبىرعالار، كوك اسپان مەن سارى تۇپراقتىڭ اراسىندا بوي سوزىپ، تارىختىڭ سان قىلىى وزگەرسىنىڭ زىدەرى الدىڭنان شىعادى.

”قالاداعى سۇ قايدان كەلەدى“؟

”الدىمەن قۇددىق، ونان سوڭ ۇيى قازىلادى، قۇددىق ۇيىدىڭ شىندە بولادى“. ىتۇسىندىمرۇشى ىسوزىن سۇدان باستاپ، باىاس شۇجىگە دۇنيە ىمجۇزى مويىنىشا ساقتاۋى ەڭ كەمەلدى شىكىى كەرىپش قۇرىلمەدى جەلگى زامان قۇرىلىسىندىق قالا جۇرتىن قورعاۋ قىزمەتىن باياندادى.

باىاس شۇجى شي جىنىپڭ بايىرىى قالانىىڭ رىگەسىنىەن كەزدەپىسوق ىبىر تۇپ ساپاحاتشىعا جولقتى.

ىبىر ساپاحاتشى وسى ساتتەگى كورنىسى جايلى تولقىپ: ”ايتاپ سىتتىق كۇن، وتتاي سىتتىق جۇرەك، قانشاما ۇزاق جول جۇرىسە دە شارشامىيىن“، - دەدى.

باىاس شۇجى كۇلىمىسرەپ: ”جۇڭخۇا وركەنىيەتى نەشە مىڭ جىلدان بەرى بىردەن - ىبىر ۇزىلمەگەن وركەنىيەت، ىبىز ونى انىق اشالاۋىمىز كەرەك، جۇڭخۇا وركەنيەتىنىڭ توركىنىن زىدەۋ ىنجەنەرياسىندا الى تالاي سىتەر سىتەۋ كەرەك. بۇل قىزمەتتى ويداعىداي سىتەسەك، ىبىز ۋار جۇڭگولقتىڭ ۇلتىتىق ماقتانىش سەزمىىن، مادەنيەت سەنىمىن كۇشەيتە الامىز. جۇڭگولوق بولۇ دەگەنىىڭىز كەرەمەت ىس، ىبىزدىڭ شۇعئالى تارىخىمىز بار، بولاشاعىمىز دا ىتپەتتى نۇرلى بولادى“.

ئىقلاستى تاپسىرمانى ەستە بەرىك ساقتاپ، كورىكتى شىنچياڭ قۇرايىق

ىبىر الەۋمەتتىك اۋماق، ىبىر قىستاق. قىزمەت تەكسەرۇ كەزىندە باىاس شۇجى شي جىنىپڭ شىنچياڭدامى قالا مەن اۋىلدىڭ ەكى نەگىزگى ساتى بىرلىگىنە كىرىپ، ازىعاتتاي بەلىگىدەن الداعىنى اڭعاردى.

”شىنچياڭدا جاي دامۇدى عانا تىلگە تىيەك ەتۇگە كەلبەيدى، قايتا دامۇ مەن ورنىقتىلىقتىڭ، دامۇ مەن خالىق تۇرمىسىنىڭ، دامۇ مەن جۇرت تىلەگىنىڭ نىغىز بايلانىسىن جىعا تانۇ كەرەك“.

7 - ايدىڭ 13 - كۇنى تۇستەن بۇرىن، ۇرمىجى تىيانشان رايونى گۇۋاڭشىياڭ الەۋمەتتىك اۋماعى. باىاس شۇجى شي جىنىپڭنىڭ وسى رەتكى ساپارىندا كورگەن ىبىر ۇيىنىي خالىق تۇرمىسىنا نىغىز قاتىستى تاقىرىپ _____ ”قارتتار مەن بالالار“: ”مىڭ ىجتىنىڭ باسنى ىبىر يىنە بىرىكتىرەدى، نەگىزگى ساتىعا بارغاندا، ىسوز جوق، بۇقارامەن ەتەنە بولپ، ۋار ۇلت تۇرىغىندارىنىڭ ويعا العانىمەن، ارمانداغانىمەن، كۇتكەنىمەن نىغىز جاناسۇ كەرەك“.

پارتيا مۇشەلەرىنە، بۇقارارا قىزمەت وتىشۇ ورتالىغىنىدا سامايلاردىن قىراۋ باسقان ىبىر تۇپ قارىبا ۋان ايتىپ، ىبى بىيلەپ، جالىندى دا جىگەرلى ىمجۇر. ولار باىاس شۇجىگە ماقتانىشىپ وزدەرىنىڭ جاستارىن مالمەدەى: ”74“، ”73“، ”80“.

باىاس شۇجى ولارعا: ”باقتىتى تۇرمىسىنارنىڭ ۇزاعىنان ىسۇيىندىرىسنى!“ - دەپ تىلەك نىلەدى.

رىگەلەس بولپەدە ىبىر تۇپ ۇسىپىرىم ارعى زامان ولەڭدەرىن جاتقا ايتىپ وتىر. شي جىنىپڭ اتايالرىن كورگەندە، بالالار ۇندەرى مەن سەزىمەدىن توعىستىرىپ ەڭ جاقسى ونەرلەرىن كورسەتتى. «مىنىنۇڭ»، «سانزىپىڭ»، «24 امال جىرىن» وقىدى. ەڭ سونڭىدا تاغى «بەيپىيىڭ تىيان - انىىندى سۇيەمىن» ۋانىن شىرقادى.

باىاس شۇجى رازى بولسا تىىڭدادى: ”جۇڭخۇانىڭ تاىڭداۋلى ۋداستۇرلى مادەنيەتى تارىپپەسىن رەتە باستان، بالا جاستان باستاپ ىگەرىپ، تاباندىلىقىپەن ەڭبەك ەتىپ، بىرتىندەپ ساناعا ىسڭىرىپ، قۇلاققا ىسڭىستى، كوزگە ۇيرىم ەتۇ كەرەك، بۇل جۇڭخۇانىڭ تاىڭداۋلى ۋداستۇرلى مادەنيەتىن جالغاستىرۇدىڭ رىگە تاسىنى بەگەمدەۋگە پايدالى“.

ۇيعۇر تۇرعىن اىبەلت تۇرسۇنىڭ ۇيىنىدەگى كارى - جاس باىاس شۇجىدى ەسىك الدىنان سىتتىق ئىقلاسىپەن قارسى الدى. قوناق بولپەدە اڭگىمەلەسەپ، ەمدەلۇ جاعادىمىن ۇعىسىپ، وقۇ - اعارتۇدى تىلگە لىپ، كىرىستى ايتىپ، وزگەرىستىردى تىلگە تىيەك ەتتى. اۋىردىپ - سىرقانغاندا ەسىك الدىندىا الەۋمەتتىك اۋماق ەمجاناسى بار، قارىتاردىڭ قوعامدىق قاسىمىزداندىرىۋى دا زور ماسەلىنى شەشىتى، وقىپ جاتقان بالالاردىڭ بارلىغىنان ۇمىت بار.

”بۇل عىهاراتا ۋار ۇلت تۇگەل تۇراتىن شىعار“؟ ”تۇگەل بار، جانىزۇ ۇلتى، ۇيعۇر ۇلتى، قازاق ۇلتى، ۇبىزۇ ۇلتى، تاتار ۇلتى... بارلىغىمىز تىنىسىپىز، بىرگە اڭگىسەلمەسەپ، سەيىلدەپ، ۋان ايتامىز، تاغى الاڭ ىيىن بىيلەيمىز، بارلىعى جاقسى“.

كوررشلەر 9 ۇلتىتان قۇرالغان. باىاس شۇجى رازىلىقىپەن: الەۋمەتتىك اۋماقتان ۋار ۇلتنىڭ تاتۇ - ئاتتى ەكەندىگىن سەزىنۇگە بولادى ەكەن، - دەدى.

شاعىن اۋماق كوشىسىندە الەۋمەتتىك اۋماق تۇرىغىندارى باىاس شۇجىدى قاۋماپ، قىا الھاي تۇردى.

”ىبىز بارلىغىمىز بىجداعاتتى بولپ، نىسانالاردى ىبىر - بىرلەپ جۇزەگە اسىرىپ، ماسەللەردى ىبىر - بىرلەپ شەشىپ، شاعىن جەىستىرەر ارقىلى زور جەىستىرەگە قول جەتكىزدىك. بىزدە تاباندىلىق، تۈزىمدىلىك بار. 56 ۇلت جۇددىقتاي جۇمىلىپ، ىبىر نيەتپەن كۇش بىرىكتىرىپ، اساق جىگەرەمەن قايراتتانا ۇمتىلىپ، وسىلايشا قۇلىشنا بىرىسەك، ىسوز جوق، ىتپەت دە جاقسى بولادى“.

7 - ايدىڭ 14 - كۇنى تۇستەن كەيىن تۇرپاندا تەكسەرۇ - زەرەتتەۋ جۇرگىزگەندە، باىاس شۇجى گاۋجاڭ رايونى يار قالاشىى جاىغا قالا اۋماعى شىپچىڭ شىيەن قىستاعىنا بارىپ، اۋىل شارۋاشلىق ونىمەدىرىن وڭىدەۋ كاسىپورىندارىن كوزدەن كەشىردى.

اۋىل - قىستاقتى گۇلدەندىرۇ قاۋىرت جۇرگىزىلۇدە، كاسىپ سالاسىن گۇلدەندىرۇ ونداعى شەشۇشى بۇن. اتا - بابالارىنان تارتىپ ىمجۇزىم ۇسىرىپ تىرشلىك ەتكەن قىستاق تۇرىغىندارى جونىنن ايتقاندا، كاسىپورىنداردىڭ قىستاققا رىگە تەبۇيمەن ەسىك الدىنان جۇمىستاتۇدى شەشىپ قانا قالماستان، ساتۇ جولىنداعى قىين ماسەلەنى دە شەشىتى.

باىاس شۇجى شي جىنىپڭ زاۋود ۇيىسە كىردى. رىكتەۋ اۋماعىندا قىستاق تۇرىغىندارى مەيىزدىڭ ساپالىسى مەن ساپاسىزىن شەبەرلىكپەن دىرىكتەپ ىبولپ وتىر. مەيىز قوراپتارعا سالىنىپ جونەلتۇدى كۇتىپ تۇر، ولار ۇزاماي ۇلى داريانىڭ وڭنىۋىستىگى مەن سولنىۋىستىگىنە تاسىلادى. باىاس شۇجىمەن اڭگىمەلەسكەندە، بولاشاق تۇرمىستى تىلگە العاندا، ولاردىڭ كوز جانارلارى ۇمىت ۇشقىنىنا تولدى.

”بولاشاقى بەتكە الا وتىرىپ دامۇدى جوسپارلاۋ، دامۇ ارقىلى نىتىماقتى اناعۇرلم ويداعىداي نىعايتۇ، خالىق تىلەگىن ۇيسىتىرۇ كەرەك“، - دەدى باىاس شۇجى شي جىنىپڭ ئىقلاسىپەن تاپسىرىپ.

قىستاق الاڭىنىدا باىاسكەتبول جارىسى قىيان - كەسىكى ىوتىپ جاتىر. باىاس شۇجى كەلىسىمەن قىستاق تۇرىغىندارى ول كىسىنىڭ جانىنا شاتتانا اعىلدى.

”اۋىل - قىستاقتى گۇلدەندىرۇ ىبىزدىڭ كەدەپلىكتەن اربىلتۇدان كىيىنگى اۋىل - قىستاق جونىندەگى تاغى ىبىر كۇرەس نىسانامىز، سىزدەرەدىڭ قىستاقنىڭ وزگەرىستەرىن كورىپ، سىزدەردىڭ قول جەتكىزگەن ناتيچەلەرىنىڭرگە قۇاندىم. جۇڭگونىڭ اۋىل - قىستاقтары وسى 10 جىىلدا ەرەكشە بەلەستى باستان كەشىردى. ىبىز ۇزدىكىسىز كۇرەس جاساپ، جۇڭگوداعى مۇلدەم كەدەپلىك ماسەلىسىن شەشىك، بۇل بۇكىل دۇنيە جۇزىندە كەرەمەت ىس بولپ تىابىلادى. بۇل جۇڭگو كومەۋىنىستىك پارتياسىنىڭ جاقسى ەكەندىگىن، جۇڭخوسا سوتسىيالىزىمنىڭ جاقسى ەكەندىگىن دالەلدەدى، ىبىزدىڭ ۋار ۇلت خالىق بۇقاراسىنىڭ كەرەمەت ەكەندىگىن دالەلدەدى!“

باىاس شۇجى شي جىنىپڭ شەشىلە سويلەدى: ”56 ۇلتنىڭ بىردە - بىرەۋىن قاعسى قالدىردۇعا بولمايدى. بۇرىن كەدەپلىكتەن اربىلتۇدان قامال لىپ دوڭگەلەك داۋلەتتىلىككە بەتتەۋدە وسىنداى بولدى، ىبىز ەكىنىشى 100 جىلدىق كۇرەس نىساناسىن بەتكە العاندا دا وسىلاي. اۋىل - قىستاقتا، قالاادا، اتىزدا، زاۋودتا، ۋارىسىر قىزمەت ورنىدارىندا كوپىشلىكنىڭ بىرگە قۇلىشۇنىنا سۇيەنسەك، ىبىز، ىسوز جوق، ەكىنىشى 100 جىلدىق كۇرەس نىساناسىن ۋاعىندا جۇزەگە اسىرامىز“.

بۇناقتاردا جايبراقار جايلاقا ۇستى

7 - ايدىڭ 12 - كۇنى تۇستەن كەيىن، ۇرمىجى خالىقارالىق قۇرلىقتىق پورت اۋماعى. باىاس شۇجى شي جىنىپڭ لىپ كارتانىڭ الدىندا تۇرىپ، ۇڭلە ۇزاق قارادى.

ازىيا - ەۋروپا قۇرلىغىنىڭ قوينۇنىندا ەكى ۇلكەن باىازدى ۇلاستىرغان تەمىر جولدار قايشالىسىپ، تاس جولدار ايقاسىپ، اۋە لەنيالارى ىجىي ورنالاسقان.

كەزىندە شىنچياڭ ”جول اياقتاعان، ادام اباغى تىيلغان، سۇ اياقتاعان، ەلكىر اياقتاعان، اتىز اياقتاعان“ شەكارا جەر، ”تۇيەمەن تەلەگرماىھا جەتكىزەتتىن، ەسەك پەن ات پوچتا تاسىيىتىن“ قۇبا ىتۇز بولاتىن.

بولات - تەمىر كەرەۋەنى“ جۇڭگو - ەۋروپا كەزەكشى پويەزى كەزىندە جاڭ جىيان اشقان جولىدى بوياپ، ىشول - ج